

Sygn. akt VI RCa 125/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 lipca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Waldemar Pałka

Sędziowie: Hanna Niewiadomska (spr.)

A. H.

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 09 lipca 2019 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletnich Z. K. i K. K.** reprezentowanych przez matkę A. K.

przeciwko **P. K.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletnich powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 27 marca 2019 roku

sygn. akt III RC 947/18

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że z dniem 01 lipca 2019 roku podwyższa alimenty ustalone w wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z 18 stycznia 2017 roku w sprawie VIRC 1280/16 od pozwanego P. K. na rzecz małoletnich Z. i K. K. z kwot po 1000 zł do kwot po 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) miesięcznie na każde z nich, tj. do łącznej kwoty 2400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) bez zmiany warunków płatności.

II. W pozostałej części apelację oddala.

III. Nie obciąża pozwanego opłatą stosunkową od podwyższonych alimentów.

IV. Koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Hanna Niewiadomska Waldemar Pałka Andrzej Hinz

Sygn. akt VI RCa 125/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 27 marca 2019 r. wydanym w sprawie III RC 947/18 oddalił powództwo małoletnich Z. K. i K. K. przeciwko P. K. o podwyższenie alimentów (punkt I) oraz odstąpił od obciążania powodów kosztami procesu na rzecz pozwanego (punkt II).

W uzasadnieniu Sąd powołując się na treść art. 138 kro wskazał, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do takiej zmiany stosunków, która uzasadniałaby podwyższenie alimentów na rzecz małoletnich. Podał, że od czasu ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem dzieci minęło niespełna dwa lata. Koszty utrzymania małoletnich w tym czasie w zasadzie nie zmieniły się. Zwrócił uwagę, że matka małoletnich obecnie pracuje na dwóch etatach, co powoduje, że otrzymuje znacznie wyższe wynagrodzenie. Nadto poza spłatą kredytu hipotecznego i kredytu zaciągniętego na zakup mebli nie posiada większych zobowiązań. Podkreślił, że pozwany aktywnie uczestniczy w życiu dzieci. Nadto poza uiszczaniem alimentów finansuje dzieciom wyjazdy, ponosi opłaty związane z ich zajęciami pozalekcyjnymi. Wskazał przy tym, że sytuacja majątkowa pozwanego nie zmieniła się – pracuje u tego samego pracodawcy i otrzymuje porównywalne wynagrodzenie jak w czasie ostatniego ustalenia jego obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci. Tym samym Sąd uznał, że dotychczasowa kwota alimentów jest adekwatna zarówno do potrzeb małoletnich, aktualnych na obecnym etapie ich rozwoju oraz możliwości zarobkowych pozwanego.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia w części tj. w zakresie punktu I złożyli powodowie zarzucając mu:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego polegającą na błędnym uznaniu, że zakres możliwości finansowych i majątkowych matki małoletnich i pozwanego jest jednakowy, w sytuacji, gdy matka małoletnich osiąga porównywalne dochody dopiero po zatrudnieniu się na drugi etat oraz błędnym uznaniu, że dotychczasowa wysokość alimentów w zupełności wystarcza na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb powodów podczas, gdy zakres ich usprawiedliwionych potrzeb zwiększył się w stopniu znacznym,
2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego i pełnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, co skutkowało uznaniem, że:
 - konieczność wzięcia kredytu hipotecznego na zakup mieszkania i spłata rat za zakup mebli nie są dużym obciążeniem budżetu domowego, podczas, gdy dopiero podejmując pracę na drugi etat matka małoletnich ma możliwość ich spłaty bez nadmiernego ograniczenia wydatków na podstawowe potrzeby małoletnich,
 - pozwany aktywnie uczestniczy w życiu dzieci, kupuje im prezenty i organizuje wycieczki podczas, gdy są to jedynie sporadyczne działania.

W konsekwencji wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części i podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz małoletnich do kwoty po 1 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich, łącznie po 3 200 zł miesięcznie oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że ich matka zmuszona była podjąć pracę na drugi etat aby mieć możliwość spłaty kredytu hipotecznego na zakup mieszkania oraz kredytu na jego wyposażenie bez nadmiernego ograniczenia wydatków na ich podstawowe potrzeby. Podnieśli, że ich potrzeby od czasu ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego znacznie wzrosły nie tylko w zakresie potrzeb edukacyjnych ale i zdrowotnych. Zaprzeczyli aby pozwany aktywnie uczestniczył w ich życiu, wskazując, że spotyka się z nimi tylko w ramach ustalonych kontaktów, a prezenty i wycieczki finansuje im sporadycznie.

Pozwany w odpowiedzi na apelację oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu zwrócił uwagę, że możliwości majątkowe matki małoletnich uległy znacznemu zwiększeniu, co umożliwia jej uiszczanie rat zaciągniętych kredytów bez nadmiernego obciążenia dla jej budżetu domowego. Podkreślił, że zaciągnięte przez matkę małoletnich kredyty nie mogą mieć wpływu na wysokość jego obowiązku alimentacyjnego względem małoletnich. Zwrócił uwagę, że od czasu ostatniego ustalenia jego obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci ich potrzeby nie zmieniły się. Nadal uczęszczają do szkół publicznych, na zajęcia pozalekcyjne oraz wymagają opieki lekarskiej. Zaprzeczył aby nie uczestniczył aktywnie w życiu małoletnich. Podał, że regularnie się z nimi spotyka. Kupuje im prezenty, organizuje wycieczki, daje kieszonkowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W myśl art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przesłanką obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka jest niezdolność dziecka do samodzielnego utrzymania się. Obowiązek ten ciąży na obojgu rodzicach. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w tezie IV wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r. III CZP 91/86).

Natomiast zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego (art. 133 i art. 135 kro).

W orzecznictwie wskazuje się, że zmiana stosunków to istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Skutkiem takich zmian jest potrzeba skorygowania zakresu obowiązku alimentacyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego – wbrew stanowisku Sądu I instancji - powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie. W niniejszej sprawie doszło niewątpliwie do wzrostu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów, które uzasadniają podwyższenie alimentów od ojca. Wiąże się to przede wszystkim ze wzrostem i rozwojem małoletnich. Alimenty ustalone niemal 2 i pół roku temu nie mogły się ostać. Usprawiedliwione potrzeby dzieci w wieku odpowiednio ponad (...)są niewątpliwie wyższe niż dzieci w wieku (...)lat, jakimi byli małoletni powodowie w chwili ostatniego ustalania wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego.

Sąd odwoławczy jednocześnie nie zaakceptował stanowiska Sądu Rejonowego wskazującego na tożsamość potrzeb powodów. W toku postępowania alimentacyjnego należy potrzeby analizować nie tylko jako ich katalog, ale również koszty ich realizacji. W sytuacji powodów więc zgodzić się należy, że stwierdzeniem, że wprawdzie ich stan zdrowia czy udział w zajęciach pozalekcyjnych nie uległ zmianie, nie sposób jednak nie dostrzec, że zabezpieczenie ich potrzeb zdrowotnych i edukacyjnych wiąże się z większymi wydatkami niż w czasie ustalania alimentów w 2017 r. Podkreślić należy, że małoletnia Z. od września rozpocznie edukację w klasie maturalnej, co niewątpliwie zwiększy koszty jej utrzymania. Małoletni K. z kolei wymaga noszenia soczewek kontaktowych. Nadto nie bez znaczenia jest okoliczność, że matka małoletnich obecnie ponosi znacznie wyższe koszty utrzymania mieszkania, tym samym udział małoletnich w tych kosztach również się zwiększył. Powyższe niewątpliwie świadczy o wzroście usprawiedliwionych kosztów ich utrzymania.

Odnosząc się do podnoszonej przez pozwanego okoliczności, iż od czasu ustalenia jego obowiązku alimentacyjnego wzrosły możliwości zarobkowe i majątkowe matki małoletnich wskazać należy, że podjęła ona zatrudnienie na drugi etat. Matka powodów pracuje na dwa etaty kosztem własnego czasu wolnego, odpoczynku, czy czasu spędzonego z dziećmi aby móc zapewnić im dotychczasowy poziom zabezpieczenia ich potrzeb. Nie można uznać, że w związku z podjęciem przez matkę małoletnich dodatkowego zatrudnienia i uzyskiwania w związku z tym wyższych dochodów to ona powinna ponosić zwiększone koszty utrzymania dzieci. Podkreślić należy, że oboje rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie małoletnich dzieci. Pozwany z tego obowiązku nie jest zwolniony. Skoro zatem wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich to pozwany w odpowiednim stopniu również w nich partycypować.

Sąd odwoławczy więc dostrzegł więc taką zmianę stosunków, która zgodnie z art. 138 kro stanowi podstawę do zmiany orzeczenia o alimentach. Po stronie powodów zwiększyły się bowiem koszty zabezpieczenia ich usprawiedliwionych potrzeb. Wprawdzie zasadniczej zmianie nie uległy możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego niemniej jednak otrzymuje on wynagrodzenie o około 400 zł wyższe niż w dacie ostatniego ustalania jego obowiązku alimentacyjnego.

Nadto mieszka z partnerką, w jej mieszkaniu, która pokrywa część kosztów utrzymania rodziny. W konsekwencji Sąd odwoławczy uznał więc, że zasadna jest zmiana wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powoda.

Sąd nie uwzględnił twierdzeń powodów, że koszt ich utrzymania wynosi łącznie około 5 000 zł miesięcznie, albowiem dochód ich matki i wysokość przekazywanych na ich utrzymanie przez pozwanego alimentów na wydatkowanie takiej kwoty na zabezpieczenie ich potrzeb nie pozwalały. Łączny dochód matki powoda wynosi bowiem około 6 000 zł, zatem na utrzymanie powodów ich matka nie była w stanie przeznaczyć kwoty wyższej niż 3 000 zł miesięcznie. Ustalona kwota alimentów nie uwzględnia nakładów osobistej pracy pozwanego na rzecz dzieci, zaś wynika to z obowiązku uwzględnienia w pierwszej kolejności potrzeb powodów i możliwości zarobkowych pozwanego.

Sąd częściowo więc uwzględniając apelację na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 138 kro orzekł o podwyższeniu alimentów do kwoty po 1 200 zł miesięcznie na każde z dzieci, łącznie 2 400 zł miesięcznie, w pozostałym zakresie zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. apelację oddalił uznając jej wnioski za zbyt daleko idące.

Sąd na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych odstąpił od obciążania pozwanego opłatą sądową uznając, że kondycja finansowa pozwanego jest przeciwwskazaniem do odmiennego rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd orzekł o wzajemnym zniesieniu kosztów sądowych pomiędzy stronami.